

**T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ EĞİTİM PROGRAMLARI
VE ÖĞRETİMİ (TEZSİZ YÜKSEK LİSANS) (İÖ)**

**MEB TEMEL EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ OKUL ÖNCESİ
ETKİNLİK KİTABININ DEĞERLER AÇISINDAN
İNCELENMESİ**

BİTİRME PROJESİ

22280366

Merve TOPÇU ALAN

**SAMSUN
2023**

**T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ EĞİTİM PROGRAMLARI
VE ÖĞRETİMİ (TEZSİZ YÜKSEK LİSANS) (İÖ)**

**MEB TEMEL EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ OKUL ÖNCESİ
ETKİNLİK KİTABININ DEĞERLER AÇISINDAN
İNCELENMESİ**

Merve TOPÇU ALAN

**Prof. Dr. Bayram ÖZER
Danışman**

**SAMSUN
2023**

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Hazırladığım bitirme çalışmasının, proje aşamasından sonuçlanmasına kadarki süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet ettiğimi, çalışma içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu taahhüt ederim.

02/05/2023

Merve TOPÇU ALAN

SEMİNER/BİTİRME ÇALIŞMASI ÖZGÜNLÜK RAPORU BEYANI

Bitirme Çalışması Başlığı: MEB Temel Eğitim Genel Müdürlüğü Okul Öncesi Etkinlik Kitabının Değerler Açısından İncelenmesi

Yukarıda başlığı belirtilen Bitirme çalışması için şahsım tarafından tarihinde intihal tespit programından alınmış olan özgünlük raporu sonucunda;

Benzerlik oranı : %

Tek kaynak oranı : %..... çıkmıştır.

İmza

... /... / 2023

Prof. Dr. Bayram ÖZER

ÖZET

MEB TEMEL EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ OKUL ÖNCESİ ETKİNLİK KİTABININ DEĞERLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Merve TOPÇU ALAN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretimi (Tezsiz Yüksek Lisans)
(İö)

Bu araştırmanın amacı MEB Temel Eğitimi Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanmış olan Okul Öncesi Etkinlik Kitabının değerler açısından incelenmesidir. Çalışmanın yöntemi nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman analizidir. Araştırmada elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir. Araştırmanın bulgularına bakıldığında kitapta bulunan etkinliklerin çoğunun herhangi bir değerle ilişkilendirilmediği, değerlerin en fazla sanat, Türkçe ve oyun etkinlikleriyle verilmeye çalışıldığı, kitapta saygı, sabır, sevgi, yardımlaşma, paylaşma nezaket değerlerinin etkinliklerle ilişkilendirildiğine, kök değerlerden olan adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sorumluluk ve vatanseverlik değerlerinin hiçbir etkinlikle ilişkilendirilmediğine ayrıca beceri olan iş birliğinin de etkinliklerde değer olarak yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Okul öncesi, etkinlik kitapları, değer, değerler eğitimi

ABSTRACT

MEB GENERAL DIRECTORATE OF BASIC EDUCATION PRESCHOOL
ACTIVITY BOOK IN TERMS OF VALUES

Merve TOPÇU ALAN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Lisanüstü Eğitim Enstitüsü Türkçe Ve Sosyal Bilgiler Eğitimi
Sosyal Bilgiler Eğitimi (Tezsiz Yüksek Lisans) (İö)

The purpose of this research is to examine the Preschool Activity Book prepared by the Ministry of National Education General Directorate of Basic Education in terms of values. The method of the study is document analysis, which is one of the qualitative research methods. The data obtained in the research were analyzed by content analysis method. When we look at the findings of the research, it is seen that most of the activities in the book are not associated with any value, the values are tried to be given mostly with art, Turkish and game activities, the values of respect, patience, love, cooperation, sharing and courtesy are associated with the activities, and the root values of justice, friendship, honesty, self-control. It has been concluded that the values of responsibility, patriotism and responsibility are not associated with any activity, and cooperation, which is a skill, is also included as a value in the activities.

Key words: *Preschool, activity books, value, values education*

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR

Mesleki anlamda kendimi yenileme fırsatı bulduğum bu çalışmada rehberliği, yol göstericiliği ve sabrı için değerli danışmanım Prof. Dr. Bayram ÖZER'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Merve TOPÇU ALAN

1. İçindekiler Tablosu

2. GİRİŞ	7
2.1. Problem ve alt Problemler	8
3. YÖNTEM	8
3.1. Araştırma Modeli	8
3.2. Veri Kaynakları	9
3.3. Verilerin Analizi	9
4. BULGULAR	9
4.1. Sorumluluk Değeri ile İlgili Bulgular	12
4.2. Nezaket Değeri ile İlgili Bulgular	16
4.3. Sevgi Değeri ile İlgili Bulgular	16
4.4. Saygı Değeri ile İlgili Bulgular	17
4.5. Yardımlaşma Değeri ile İlgili Bulgular	21
4.6. Sabır Değeri ile İlgili Bulgular	22
4.7. İş birliği ile İlgili Bulgular	25
4.8. Paylaşma Değeri ile İlgili Bulgular	25
5. SONUÇ, TARTIşMA VE ÖNERİLER	26
KAYNAKÇA	28

Tablolar Dizini

Tablo 1 <i>Araştırma Kapsamında İncelenen Kitaba Ait Bilgiler</i>	9
Tablo 2 <i>Kitaptaki Etkinlik Sayıları</i>	10
Tablo 3 <i>Etkinlikler ile İlişkilendirilmiş Değerler</i>	10
Tablo 4 <i>Değerlerle İlişkilendirilmiş Etkinliklere Ait Kazanımların Gelişim alanlarına Dağılımı</i>	10
Tablo 5 <i>Değerlerle ilgili Etkinliklerin içerdiği Gelişim alanı Sayıları</i>	11
Tablo 6 <i>Değerlerle İlişkilendirilmiş Etkinlikler Arasındaki Geçişlerin Uygulanma Sıklığı</i>	11
Tablo 7 <i>Değerlerle İlişkilendirilmiş Etkinliklerin Türlerine Göre Dağılımı</i>	11

2. GİRİŞ

Eğitimle ilgili günümüze kadar birçok tanım yapılmıştır, en genel tanımıyla eğitim insanları belli amaçlarına göre yetiştirme sürecidir. Eğitim sürecinden geçen bireylerin kişilikleri farklılaşır, bu farklılaşmanın sebebi bireylerin eğitim sürecinde kazandıkları bilgi, beceri, tutum ve değerlerdir (Fidan, 2012).

Üstün nitelik, meziyet, kıymet (TDK, 2022), olarak tanımlanan değerler; diğer bir ifadeyle milletlerin ulaşmak istedikleri, arzu edilen güzel tutum ve davranışlardır. Değerler toplumların birlik ve beraberliği, işleyişi ve sürekliliği için neredeyse toplumun tamamı tarafından onaylanmış temel kurallardır. Toplumda iyi düşünce ve davranışların yayılması, kötü düşünce ve davranışların ise iyi düşünce ve davranışlara dönüşmesinin özünde değerler eğitimi vardır (Ulusoy, 2019).

Çocuklar ortak aile yaşamı içinde ailenin en temel davranış kalıplarını ve değerlerini öğrenirler (Fidan, 2012). Değer eğitimi sadece aile ya da dini kurumların görevi olarak görülmemelidir, değer eğitimi konusunda okulların çok önemli işlevleri vardır (Küçükaydın, 2022).Okul çağına denk gelen çocukluk ve gençlik yıllarında bireylerin değerlere uyma konusunda çok istekli oldukları söylenemez, tam da bu noktada değerlerin okulda belli bir düzen dahilinde sistemli bir şekilde verilmesi oldukça önemlidir (Özer, 2019).Her toplumun ulaşmak istedikleri değerler vardır, toplumlar hedefledikleri değerleri bireylere kazandırmak için çaba harcarlar. Değerlerin bireylere kazandırılmasında eğitimin çok büyük bir rolü vardır, okulöncesi dönem toplumun hedeflediği değerlerin kazandırılması için kritik bir öneme sahiptir. Erken çocukluk döneminde değerlerin kazandırılması ile ilgili çalışmalar yapmanın önemi oldukça büyüktür (Altın & Altın, 2021)

Okullarda değer aktarımı konusunda kullanılacak en etkili materyallerden biri de ders kitaplarıdır (Demir, 2021). Ders kitaplarının milletlerin sahip oldukları milli ve manevi değerleri dengeli bir şekilde ve büyük bir oranda kapsamaması gerekmektedir (Özer, Kalkan, Aksoy, Deniz, & Koktaş, 2022).

Literatüre bakıldığında okul öncesi eğitimde değerler konusunda birçok çalışma yapıldığı görülmektedir; Dirican & Dağlıoğlu (2014) 3-6 yaş resimli hikaye kitaplarını değerler açısından incelemiş, Kozikoğlu (2018) okul öncesi öğretmenlerinin değerler eğitimine yönelik tutum ve görüşlerini incelemiş, Ertekin &

Çamlıbel Çakmak (2020) okul öncesi çocuklara yönelik hazırlanan hikaye kitaplarını belli değerlere göre incelemiş, Akto & Akto (2017) okul öncesi değerler eğitiminde kullanılan yöntemlerle ilgili nitel bir çalışma yapmış, Gündüz, Aktepe, Uzunoğlu, & Gündüz (2017) okul öncesi dönemde eğitsel oyunlarla kazandırılan değerleri incelemiş, Karakuş (2015) okul öncesi döneme yönelik hazırlanan çizgi filmlerin değerler eğitimine katkısı yönünden incelemiş, Kuzu Jafarı & Demirel (2019), Kuloğlu, Yaşar, & Özer (2021), Yazar & Erkuş (2013) okul öncesi öğretmenlerin değerler eğitimi hakkındaki görüşlerini incelemiş, Gül, Mintaş, & Engür (2020) şarkılarla yapılan değerler eğitiminin okul öncesi çocukların farkındalık düzeyine etkisini incelemiş, ancak okul öncesi etkinlik kitabının değerler açısından incelendiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu açıdan çalışmanın özgün olduğu söylenebilir.

Bu çalışmada amaç Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan okul öncesi eğitim etkinlik kitabının kök değerler bakımından incelenmesidir.

2.1. Problem ve alt Problemler

Araştırmanın problem cümlesi şudur: Meb Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan Okul Öncesi etkinlik kitabının değerleri içerme durumu nasıldır?

Araştırmanın alt problemleri ise şu şekildedir:

- Okul Öncesi Etkinlik Kitabındaki etkinliklerin kaç tanesi bir değerle ilişkilendirilmiştir?
- Okul Öncesi Etkinlik Kitabında hangi değerler yer almıştır?
- Okul Öncesi Etkinlik Kitabında en fazla yer verilen değerler hangileridir?
- Okul Öncesi Etkinlik Kitabında en az yer verilen değerler hangileridir?
- Okul Öncesi Etkinlik Kitabında kök değerlerden yer almayan değer var mıdır?
- Okul Öncesi Etkinlik Kitabında Değerler hangi gelişim alanları ile ilişkilendirilmiştir?
- Okul Öncesi Etkinlik Kitabında değerler hangi etkinlik türleri ile verilmiştir?

3. YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma nitel yaklaşıma göre tasarlanmıştır, nitel yaklaşım gözlem, araştırma, doküman tarama gibi veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı olayların

doğal ortamında ve gerçekçi ve bütün olarak ortaya konmasına yönelik olarak nitel bir sürecin takip edildiği araştırma olarak tanımlanabilir (Şimşek & Yıldırım, 2005, s.19). Nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman analizi bu araştırmada tercih edilmiştir. Doküman analizi araştırılmak istenen konuyla ilgili bilgi içeren yazılı belgelerin tahlil edilmesiyle ilgilidir. Eğitimle ilgili incelenecek dökümanlar ders kitapları, notlar, günlük ve yıllık planlar, ödevler ve çeşitli okul içi ve okul dışı yazışmalardır (Kuzu, 2013, sf. 109).

3.2. Veri Kaynakları

Eğitimle ilgili yapılan araştırmalarda sıklıkla incelenen kaynaklardan biri kitaplardır. Bu çalışmada Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından 2021 yılında yayınlanmış olan okul öncesi eğitim etkinlik kitabı incelenmiştir (Komisyon, 2021). İncelenen kitaba ait bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1 *Araştırma Kapsamında İncelenen Kitaba Ait Bilgiler*

Sıra	Yazar Adı	Kitap Adı	Yayın Yeri/Yayınevi	Yıl
1	Komisyon	Millî Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü Okul Öncesi Eğitim Etkinlik Kitabı	Milli Eğitim Vakfı Yayınları	2021

3.3. Verilerin Analizi

Araştırmada Okul Öncesi Etkinlik Kitabı (Komisyon, 2021) içerik analizi yöntemi kullanılarak çözümlenmiştir. İçerik analizi birbirine benzeyen verilerin belirli kavramlar ve temalar halinde bir araya getirilmesi ve bunların anlaşılır biçimde düzenlenip yorumlanması sürecidir (Akbulut, 2013). Araştırmanın amacı doğrultusunda kök değerleri içeren iki adet tablo oluşturulmuş, kitabın pdf kopyası iki araştırmacı tarafından incelenerek etkinliklerde belirtilen değerler tabloya işlenmiştir. İnceleme tamamlandıktan sonra tablolar karşılaştırılmıştır.

4. BULGULAR

Araştırma kapsamında incelenen Okul Öncesi Etkinlik Kitabından elde edilen

veriler tablolar halinde aşağıda verilmiştir.

Tablo 2 *Kitaptaki Etkinlik Sayıları*

Kitaptaki Toplam Etkinlik Sayısı	Herhangi Bir Değerle İlişkilendirilmiş Etkinlik Sayısı	Hiçbir Değerle İlişkilendirilmemiş Etkinlik Sayısı
341	116	225

İncelenen kitapta okul öncesi öğrencilerine yönelik öğretmenler tarafından kullanılması için yayınlanan 341 adet etkinlik bulunmaktadır. Bu etkinliklerin 116 tanesi en az bir değerle ilişkilendirilmişken 225 adet etkinlikte herhangi bir değer yer almamıştır.

Tablo 3 *Etkinlikler ile İlişkilendirilmiş Değerler*

Sıra	Değer	Etkinliklerde Yer Alma Sayısı
1	Sorumluluk	26
2	Nezakət	1
3	Sevgi	12
4	Saygı	26
5	Yardımlaşma	8
6	Sabır	26
7	İş birliği	30
8	Paylaşma	6

İncelenen kitapta sorumluluk, saygı, sabır en fazla yer verilen değerler olmuştur, kök değerlerden olmayan nezaket değerine bir etkinlikte yer verilmiştir. Değer olarak değil de daha çok beceri olarak nitelendirilecek iş birliği ise 30 defa yer almıştır. Etkinliklerde kök değerlerden olan adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim ve vatanseverlik değerlerine hiçbir etkinlik ile ilişkilendirilmemiştir.

Tablo 4 *Değerlerle İlişkilendirilmiş Etkinliklere Ait Kazanımların Gelişim alanlarına Dağılımı*

Gelişim Alanı	
Bilişsel Gelişim	87
Dil Gelişimi	61

Sosyal Duygusal Gelişim	58
Motor Gelişimi	50
Öz Bakım Becerileri	13

Değerlerle ilişkilendirilmiş etkinliklere bakıldığında kazanımların sırasıyla bilişsel gelişim, dil gelişimi, sosyal duygusal gelişim, motor becerileri ve özbakım becerileri gelişim alanlarından olduğu görülmektedir. Değerler en fazla bilişsel gelişim kazanımları ile ilişkilendirilmiştir.

Tablo 5 Değerlerle ilgili Etkinliklerin İçerdiği Gelişim Alanı Sayıları

1 Gelişim Alanı İçeren Etkinlik	15
2 Gelişim Alanı İçeren Etkinlik	36
3 Gelişim Alanı İçeren Etkinlik	59
4 Gelişim Alanı İçeren Etkinlik	6

Değerlerle ilişkilendirilmiş etkinliklere bakıldığında 59 etkinliğin 3, 36 etkinliğin 2, 15 etkinliğin 1, 6 etkinliğin ise 4 gelişim alanından kazanımlar içerdiği görülmektedir. Etkinliklerin büyük çoğunluğunda 3 kazanım alanından etkinlikler bulunmaktadır.

Tablo 6 Değerlerle İlişkilendirilmiş Etkinlikler Arasındaki Geçişlerin Uygulanma Sıklığı

Bütünleştirilmiş grup etkinliği	104
Tek etkinlik	12

Değerleri içeren etkinliklerin 116 tanesi bütünleştirilmiş grup etkinliği şeklinde, 12 tanesi ise tek etkinlik şeklinde tasarlanmıştır.

Tablo 7 Değerlerle İlişkilendirilmiş Etkinliklerin Türlerine Göre Dağılımı

Oyun	36
Drama	15
Fen	25
Müzik	12
Türkçe	55
Sanat	63
Alan Gezisi	6
Okuma Yazmaya Hazırlık	12
Hareket	14
Matematik	19

Etkinlik kitabında yer alan her bir değeri en iyi kapsayan üçer adet bulguya aşağıda yer verilmiştir. Nezaket değeri ile ilgili bir etkinlik olduğu için nezaket değeri, ile ilgili bir bulguya yer verilmiştir. Birden fazla değer içeren etkinliklere bulgularda yer verilirken tekrar etmemek için ilk ilişkilendirilmiş değer dikkate alınmıştır.

4.1. Sorumluluk Değeri ile İlgili Bulgular

“ Dünya'mızı Koruyalım” isimli etkinliğin yönergesinde “ Enerji kaynaklarımızı gerektiği kadar kullanmak ve korumanın yaşadığımız dünyaya karşı sorumluluğumuz olduğuna değinilir.” İfadesi ile öğretmenin sorumluluk değerine vurgu yapması istenmiştir.

“Orman Candır (Orman Haftası)” isimli etkinliğin yönergesinde: “ Ormanların bize faydalarına karşın bizim de ormanları koruma ve yangın gördüğümüzde 177'yi arayıp haber verme, ormanlarımızı temiz tutma, ağaç dikme gibi sorumluluklarımız olduğu etkinlik içerisinde vurgulanmalıdır. Ülkemizde yer alan ormanlarımızın korunmasının ve geleceğe aktarılmasının aynı zamanda bir vatandaşlık görevi olduğu da ifade edilebilir.” İfadesi ile öğretmenin sorumluluk değerine vurgu yapması istenmiştir.

“ Trafik Hayattır (Trafik ve İlk Yardım Haftası, Örüntü)” isimli etkinliğin yönergesinde: “Etkinlik sırasında sürücülerin çevreye, yayalara ve hayvanlara karşı saygılı olmaları yayaların da trafik işaretlerine uyarak sürücülere ve çevreye saygı ve sorumluluklarını yerine getirmeleri gerektiği anlatılabilir. Trafik kurallarına uymanın toplumsal bir sorumluluk olduğu vurgulanabilir.” İfadesine yer verilmiş, trafikte sürücü ve yayaların sorumlulukları vurgulanmıştır.

“Merhaba Arkadaşım, Merhaba Çiçek (Uyum, Tanışma)” isimli etkinlikte: “Drama çalışmasında çocukların nezaket sözcükleri kullanması için model olunmalıdır. Çocukların nazik davranışların önemini fark etmeleri için sorularla farkındalık oluşturulabilir.” İfadesi yer almıştır.

“Paf ile Puf (Dünya Tiyatrolar Günü)” isimli etkinliğin yönergesinde: “Tiyatro oyunu için sınıf içi düzenlemede iş birliği içinde birlikte hareket etmeleri ve aldıkları rollerdeki sorumlulukları yerine getirmeleri bu değerlere hizmet etmektedir. Bu doğrultuda bu değerlere dikkat çekmek için çeşitli olumlu pekiştirmeler yapılabilir.” İfadesine yer verilmiştir.

“Okul Bahçemizi Temizliyoruz (İş Birliği, Doğa, Temizlik)” isimli etkinliğin yönergesinde: “Bahçe temizliğini çocuğun arkadaşlarıyla birlikte yapması iş birliği değeriyle, bu işin kendi sorumluluğunda olduğunu bilmesi ve bitirmek için çaba sarf etmesi de sorumluluk değeriyle ilişkilidir. Etkinlik içerisinde de bunlar vurgulanmalıdır.” Sorumluluk değeri vurgulanmaya çalışılmıştır.

“Çöplerim Geri Dönüşüyor (Geri Dönüşüm, Çevre Koruma Haftası)” isimli etkinliğin yönergesinde: “Çevre temizliği konusunda insanların üzerine düşen görev ve sorumluluklara vurgu yapılmalıdır.” İfadesi ile sorumluluk değeri vurgulanmıştır.

“Ağaçlar Kâğıt, Kâğıtlar Çöp Olmasın (Çevre Koruma Haftası, Parlak-Mat, Yumuşak-Sert)” isimli etkinlikte: “Atık kâğıt geri dönüşümü önce çevreye olan sorumluluğumuz ile ülkemizin doğal kaynaklarını ve yaşam kaynağımız olan ormanlarımızı koruma, enerji tasarrufu gibi ekonomiye katkı sağlama vb. konulara vurgu yapılarak bu bilinci geliştirebilmek için sorumluluk değerine dikkat çekilmelidir.” İfadeleri ile çevre sorumluluğu ön plana çıkartılmıştır.

“Onları Hep Hatırlayalım (Hayvanları Koruma Günü, Sorumluluk)” isimli etkinliğin yönergesinde: “Çevremizde bizimle birlikte yaşayan canlıların da olduğu ve onlara karşı sorumluluklarımızın olduğundan ve yaşam haklarına saygı duymamız gerektiğinden bahsedilebilir. Hayvanlar için neler yapılabileceği üzerine sohbet edilerek sorumluluk bilinci oluşturulmaya çalışılmalıdır.” İfadesi ile öğrencilere diğer canlılara karşı sorumluluğumuz olduğu hatırlatılmıştır.

“Bayat Ekmek Tarifi (İsraf, Paylaşmak, Taze-Bayat, Hayvanları Koruma)” isimli etkinlikte: “Bayat ekmek israf etmenin olumsuz yanları anlatılarak bu konuda bilinçli tüketici ve sorumluluk almaya istekli bir vatandaş olmanın önemi vurgulanmaktadır. Ekmeğin israf edilmeyerek farklı şekillerde değerlendirilmesi ve

sokak hayvanlarıyla paylaşılmasının önemine değinilmektedir.” İfadeleri ile vatandaş olma sorumluluğuna vurgu yapılmıştır.

“Kimlik (Vatandaşlık-2)” isimli etkinlikte:”Vatandaşların haklarını ve sorumluluklarını bilerek davranması en önemli vatandaşlık görevlerindedir. Bu etkinlikle öncelikle çocukların yaşlarına uygun somut bilgilerle, bir çocuk olarak hakları olduğunu bilmesi, bilinçli bir vatandaş olma yolunda ilk adımlarını atması desteklenmelidir.” İfadesi ile vatandaş olma sorumluluğundan bahsedilmiştir.” İfadeleri ile vatandaş olma sorumluluğuna vurgu yapılmıştır.

“İyilik Çiçekleri (İyilik, Yardımlaşma, Sorumluluk, Hayvanları Koruma Günü)” isimli etkinliğin yönergesinde: “Yapılan etkinlik ile sorumluluk değerlerine de vurgu yapılabilir.” İfadesi yer almıştır.

“Besin Tabağı (Sağlıklı Beslenme, Sorumluluk)” isimli etkinlikte:”Sağlığımızın sorumluluğunun bize ait olduğuna ve sağlıklı beslenmenin sağlıklı ve başarılı bir yetişkin olabilmede ön koşullardan biri olduğuna dikkat çekilebilir.” Sağlığımızı koruma sorumluluğundan bahsedilmiştir.

“Çekime Dayanamayan Boyalar (Yerçekimi)” isimli etkinlikte: “Sınıf ortamının temizlenip eski halini alması için çocuklar gerekli araç ve gereçleri kullanarak sınıfı eski haline getirme sorumluluğunu üstlenir.” İfadesi ile öğrencilerin kullandıkları eşyaları eski yerlerine getirme sorumluluğu vurgulanmıştır.

“Mikroplar Elden Ele (Mikrop, Temizlik, Sorumluluk)” isimli etkinlikte: “Vücut temizliğine dikkat ederek sağlıklı yaşamın en önemli sorumluluklarımızdan biri olduğuna vurgu yapılmalıdır.” İfadesi ile sağlıklı yaşama sorumluluğu vurgulanmıştır.

“Sayarım Fırçalarken (Diş Sağlığı, Kişisel Sorumluluk, Öz Bakım)” isimli etkinlikte: “Kendi sağlığına değer vermek de sorumluluk sahibi olma kapsamına girer. Bu anlayışı geliştirebilmek (kişisel sorumluluklarını yerine getirme) için öykü oluşturma sonundaki tartışma sırasında kendi diş sağlığını koruma sorumluluğu değerine dikkat çekilmelidir.” İfadesi ile sağlıklı yaşama sorumluluğu vurgulanmıştır.

“Sorumluluk Sahibiyiz Biz (Sorumluluk, Tasarruf)” isimli etkinlikte: “Sorumluluk grafiği hazırlanırken sorumluluk değerine vurgu yapılarak bu değer desteklenebilir.” İfadesi yer almıştır.

“Taze mi, Bayat mı? (Taze, Bayat, Deney, Sağlıklı Beslenme)” isimli etkinlikte: “Çocuk olarak sorumluluklarının olduğu, sağlıklarının sorumluluğunu almanın da bunlardan biri olduğu vurgulanmalıdır.” İfadesi ile sağlıklı olma sorumluluğu vurgulanmıştır.

“Yumurtam Kırılmasın (Sorumluluk, Grafik)” isimli etkinlikte: “Çocukların yumurtaları kırmadan ve unutmadan belirlenen süre boyunca her gün evden okula okuldan eve getirip götürmelerinin onların sorumluluğu olduğu belirtilerek bu değere vurgu yapılır.” İfadesi yer almıştır.

“Beş Çorbası (Sayı/Sayma, Sebzeler, Sağlıklı Beslenme, Sıralama, Sert-Yumuşak, Pütürlü- Kaygan)” isimli etkinlikte: “Sağlığını korumak için yerine getirilmesi gerekenler vurgulanarak, bunun ancak içten denetimle yapıldığında sorumluluk değeri taşıdığı belirtilmelidir.” İfadesi ile sağlıklı yaşama sorumluluğundan bahsedilmiştir.

“Üç Vakte Neler Sığar? (Zaman, Sabah-Öğle-Akşam, Grafik)” isimli etkinlikte: “Etkinlik boyunca çocukların sabah, öğle ve akşam vakitlerinde yaptıkları ile ilgili sohbet edilirken gün içerisinde almaları gereken sorumluluklara da dikkat çekilmelidir.” İfadesi ile sorumluluk değerine vurgulanmıştır.

“Kitap Hastanesi (Sorumluluk, Kitap Sevgisi)” isimli etkinliğin yönergesinde: “Çocukların kullanılan her türlü eşyanın kıymetine ve düzenine özen göstermesi için yaparak ve yaşayarak sorumluluk almasına özen gösterilmelidir.” İfadesi ile sorumluluk değerine vurgulanmıştır.

“Hareket Zamanı (Hızlı-Yavaş, Farklı Yürüme Çalışmaları, Galop, Denge)” isimli etkinlikte: “Sağlıklı olabilmek için vücudumuza karşı sorumluluklarımızın olduğu, bu sorumluluklardan bir tanesinin de spor yapmak olduğu vurgulanır.” İfadesi ile

sağlıklı olma sorumluluğu vurgulanmıştır.

“Sorumluluk Panosu (Sorumluluk, Tasarruf)” isimli etkinlikte: “ Etkinlik sürecinde yapılan sohbetlerde sorumluluk değerine vurgu yapılarak bu değer desteklenebilir.” İfadesi yer almıştır.

“İlkbahar Geldi (Sert-Yumuşak, Kaygan-Pütürlü, Arasında, Yanında, Sorumluluk)” isimli etkinlikte: “Gezi sürecinde çocuklara, doğaya ve doğada yaşayan tüm varlıklara karşı sorumluluklarının olduğu gerekçeleriyle anlatılmalı, bu konuda bilinçli bireyler olmaları için doğayı özümsemeleri sağlanmalıdır.” İfadesi ile doğadaki diğer canlılara karşı olan sorumluluklarımız vurgulanmıştır.

4.2. Nezaket Değeri ile İlgili Bulgular

“Merhaba Arkadaşım, Merhaba Çiçek” isimli etkinlikte drama çalışmasına yer verilmiş bu çalışmada şu yönergeler yer almıştır: “Çocuğun tokalaşıp adını soyadını söylemesi sağlanır. “Memnun oldum”, “Teşekkür ederim” gibi nezaket kelimeleri vurgulanarak söylenir.” Aynı zamanda etkinliğin yönergesinde öğretmenlerin nezaket sözcükleri için model olması istenmektedir.

4.3. Sevgi Değeri ile İlgili Bulgular

“ Kendi Kitabım” isimli etkinlikte, kütüphane haftası kapsamında kitaplarla ilgili etkinliklere yer verilmiş. Kitapların hayatımızda önemli bir yere sahip olduğu, okumanın insanların bilgi dağarcığını geliştirdiği vurgulanarak kitap sevgisine vurgu yapılmıştır.

“Anneler Gününüz Kutlu Olsun” isimli etkinlikte anneler gününün özel bir gün olarak kutlandığından, annelerimizin elini öpmek ve annelerimize sevgimizi göstermenin gerekliliğinden bahsedilerek sevgi değerine vurgu yapılmıştır.

“ Sevgi Çemberi” isimli etkinlikte, müzik eşliğinde sevgi çemberi isimli bir oyun oynanmış, ayrıca etkinlikte “ Ailemi Seviyorum “ isimli bir şiire yer verilerek sevgi değerine vurgu yapılmıştır.

“Sessiz İnsanlar Evi (Kütüphane Haftası, Kitap, Sevgi, Saygı)” isimli etkinliğin

yönergesinde: “Kitapların hayatımızda önemli bir yere sahip olduğu ve okumanın insanların bilgi dağarcığını geliştirdiği vurgulanarak çocuklara kitap sevgisi kazandırılmaya çalışılır. Gezi sırasında kütüphanede bulunan kişilerin rahatsız edilmemesi gerektiği vurgulanarak saygı kavramına yer verilir.” İfadeleri ile kitap sevgisi vurgulanmıştır.

“Annemin Çantası (Anneler Günü)” isimli etkinlikte: “Annelerin ve ailenin önemine dikkat çekilerek sevgi değeri vurgulanmalıdır.” İfadesi ile sevgi değeri vurgulanmıştır.

“Hediye Paketimde Neler Var? (Eş Anlamlı Sözcükler, Sevgi, Yardımlaşma, Kültürel Değerler)” isimli etkinlikte: “Hediye; bağış, armağan, insanlar arasında sevgi, muhabbet ve yakınlığa vesile olan, karşılık beklemeden birisine ikram edilen nesne anlamlarını taşıdığı ve hediyeleşmenin insanlar arasındaki sevgiyi pekiştirdiği vurgulanmalıdır.” İfadesi ile sevgi değerinden bahsedilmiştir.

“Sevgi Yolu (Sevgi Değeri)” isimli etkinliğin yönergesinde: “Sevgi yoluna çizilen resimler üzerinden çocukların sevgi değerini benimseyecekleri sohbetler yapılarak sevgi değerine vurgu yapılabilir.” İfadesi yer almıştır.

“Gülüşlerimiz (Aynı-Farklı-Benzer, Duygu, Mutlu, Üzgün, Sevgi, İyilik)” isimli etkinlikte: “Etkinlik esnasında gülümsemenin yaydığı enerji ile sevgi değerine vurgu yapılmalıdır.” İfadeleri yer almıştır.

“Doğadaki Renkleri Bulalım (Doğa, Renk Kavramı)” isimli etkinlikte: “Doğadaki nesnelere ile ilgili eşleştirme yapılırken doğa sevgisi ve doğayı koruma hakkında konuşmalar yapılarak sevgi değerine dikkat çekilebilir.” İfadesi yer almıştır.

“Sevgili Ailem (Aile, Meslek, Toplum, Saygı, Sevgi)” isimli etkinlikte: “Etkinlik esnasında sevgi ve saygı değerlerine vurgu yapılmalıdır. İfadeleri yer almıştır.

4.4. Saygı Değeri ile İlgili Bulgular

“Öğretmenimi Seviyorum” isimli etkinliğin yönergesinde: Öğrenciler iki gruba

ayrılmış ve öğrencilerin öğretmen ve öğrenci rollerinden birini seçmeleri istenmiştir. Rol paylaşımı yapılırken öğrencinin karşısındaki kişinin duygu ve düşüncelerine saygı göstermesi gerektiği söylenerek saygı değerine vurgu yapılmıştır.

“Hayal Etmemek Tek Engeldir” isimli etkinliğin yönergesinde: Engelliler haftası ile ilgili olarak çeşitlik aktivitelere yer verilmiş ve bireysel farklılıklara saygı duyulması gerektiği vurgulanmıştır.

“ Bayrağım ” isimli etkinliğin yönergesinde: Bayrağım isimli bir şiire yer verilmiş, bayrağın öneminden ve bağımsızlığımızı simgelediğinden bahsedilmiştir. Etkinlikte bayrağa saygı vurgulanmıştır.

“Barış Manço (Dünya Çocuk Günü, Barış Değeri)” isimli etkinlikte saygı değeri ile ilgili olarak: “Dünya üzerinde yaşayan insanların farklılıklarından, kültürlerinden bahsederken barış ve huzur içinde yaşanması gerektiğine, bunun da ancak farklılıklara saygı duyarak mümkün olacağına vurgu yapılmalıdır.” İfadesi yer almıştır.

“Yarın 10 Kasım (Atatürk Haftası)” isimli etkinlikte saygı değeri ile ilgili olarak: “Atatürk’ün vatan, millet, bayrak, bağımsızlık aşkı ile ülkemiz için yaptığı fedakarlıklardan bahsedilerek sevgi ve saygı duyulması gereken bir lider olduğu vurgulanmalıdır.” İfadeleri yer almıştır.

“Öğretmenimin Resmini Çiziyorum (Öğretmenler Günü)” isimli etkinliğin yönergesinde: “Rol paylaşımı yapılırken çocuğun karşısındaki arkadaşının duygu ve düşüncelerine saygı göstermesine ve ekip bilincine uygun hareket etmesine rehberlik edilerek saygı değeri desteklenmelidir.” İfadeleri ile saygı değerine vurgu yapılmıştır.

“Ailemi Tanıyorum (Aile Üyeleri)” isimli etkinlikte: “Aile tüm bireyler için çok değerli ve önemlidir. Aile üyelerine saygı ve sevgi göstermek bağlarımızı güçlendirir. Aile bireylerin tanıtılması ve yapılan sohbetler esnasında bu değerlerin üzerinde durulmalıdır.” İfadelerinde saygı değerini görmekteyiz.

“Gizemli Kutu (Sesli-Sessiz, Dinleme, Gürültü)” isimli etkinlikte: “Gürültü duvarı oyununun ardından yapılan değerlendirmede dinlemenin ve çevresini gürültü yaparak rahatsız etmemenin önemi vurgulanarak saygı değeri desteklenmelidir.” İfadelerinde saygı değerinden bahsedilmiştir.

“Koca Dişli, Yassı Kuyruk (Farklılıklara Saygı, Arkadaşlık)” isimli etkinlikte:

“Hikâyede, fiziki görüntüsünden dolayı kunduzla alay edilmesi sonrasında kunduzun üzülmesi ancak yine de arkadaşlarını düşünmesi ve karşılık beklemeden onlar için özveride bulunmasına dikkat çekilmektedir. Ona yapılan tüm saygısızca davranışlara rağmen kunduzun arkadaşlarını affettiği ve arkadaşlarına saygı/ farklılıklara saygı gösterdiği vurgulanmaktadır. Hikâyenin sonunda insanların bazen hata yapabilecekleri ancak önemli olanın hatalarını fark etmeleri, telafi edebilmek için çabalamaları gerektiği mutlaka belirtilmelidir.” İfadeleri ile saygı değerinden bahsedilmiştir.

“İple Balık Sarma (Kırmızı, Sevgi, Saygı)” isimli etkinliğin yönergesinde: “Etkinlik sırasında hayvanların yaşam hakkına saygı duymamız, onları sevmemiz gerektiği vurgusu yapılmalıdır.” İfadesi ile hayvanlara saygıdan bahsedilmiştir.

“Beni Ben Yapanlar (Öz Farkındalık, Öz Saygı, Farklılıklara Saygı, Benzer-Aynı-Farklı)” isimli etkinliğin yönergesinde: “Kendini ve arkadaşlarını değerlendirme sırasında her bireyin farklı özellikleri olduğu belirtilirken birbirimizi farklılıklarımızla kabul etmemiz ve değer vermemiz gerektiği belirtilerek farklılıklara saygı değeri vurgulanmalıdır.” İfadeleri ile saygı değerinden bahsedilmiştir.

“Otların Arasında (Canlılar)” isimli etkinliğin yönergesinde: Yeryüzünde yaşadığımız çevrede diğer bütün canlılarla, bitkiler ve hayvanlarla birlikte ve etkileşim halinde yaşadığımız vurgulanmalıdır.” İfadesi ile canlılara saygı duyulması gerektiği söylenmiştir.

“Aile Grafiğimiz (Grafik, Saygı, Aile)” isimli etkinlikte: “Etkinlik içerisinde aile büyüklerine ve tüm insanlara neden saygılı davranılması gerektiğine vurgu yapılabilir.” İfadesi ile saygı değerinden bahsedilmiştir.

“Tonton Dedem, Pamuk Ninem (Yaşlılara Saygı)” isimli etkinlikte: “Bebek, çocuk, genç, yetişkin, yaşlı insanlar olması ve her birinin yeterliklerinin farklı olması farklılıklara saygı ve kabullenme; büyüklerimize otobüs vb. toplu taşıma araçlarında yer yerme, karşıdan karşıya geçerken koluna girme vb. davranışlarla yardım etme yardımseverlik, büyüklerimizle, çevremizdekilerle konuşma ve davranışlarımızda

dikkat etmemiz gerekenler ile saygı değerine dikkat çekilmektedir.” İfadelerinde saygı değeri yer almıştır.

“Ağımıza Takılanlar (Sağ-Şol, İçinde-DıŐında, Saygı, Dil Bilgisi, Doğa, evreye Saygı)” isimli etkinlikte: “evre ve doğaya duyarlı olma, denizlerin, gllerin kirliliği, nesli tükenen balık türleri gibi konular çocuklara anlatılmalı ve çevremize karşı sorumluluklarımızı yerine getirmediğimizde oluŐacak sonuçlar hakkında konuŐulmalı ve saygı değeriyle konular iliŐkilendirilmelidir.” İfadesi ile saygı değerinden bahsedilmiştir.

“Kirli Su Temizlenir Mi? (Su Kirliliği, Temiz-Kirli, evre Temizliği)” isimli etkinliğin yönergesinde: “Su kaynaklarını koruma davranıŐı doğaya saygı değerine, temizleme iŐini baŐkalarının değil kendilerinin yapması empati değerine vurgu yapmaktadır.” İfadesi ile doğaya saygı vurgulanmıştır.

“Küçük Mor Balık (Renk Tonları, Açık- Koyu, Farklılıklara Saygı)” isimli etkinlikte: “Etkinlik sırasında farklılıklarımızın, birlikte mutlu bir Şekilde yaŐamamıza engel olmadığı vurgulanmalıdır. Çocuklara dıŐ görünüŐlerine bakarak karŐımızdaki kiŐilere n yargılı yaklaŐmamız gerektiği ifade edilmelidir.” İfadesi ile farklılıklara saygıdan bahsedilmiştir.

“Semboller Neden Var? (Sembol, İleri-Geri, Hareketli-Hareketsiz)” isimli etkinlikte: “Sembollere uygun hareket etme davranıŐı toplum içinde birlikte yaşama ve baŐkalarına saygılı olmanın gereğini yerine getirmeyi sağlamaktadır. Etkinlik esnasında buna da vurgu yapılmalıdır.” İfadesi ile saygı değerinden bahsedilmiştir.

“ŐiŐelerle ğreniyorum (Bilmece, Meslekler, Oyun,1-5 Arası Sayılar)” isimli etkinlikte: “Oyunda sıra bekleme, konuŐulanı dinleme, söz alarak konuşma gibi kuralların önemi vurgulanabilir.” İfadeleri yer almıştır.

“Dizili Dokuz TaŐ (Geleneksel Oyun, 9 (Dokuz), Büyük-Küçük)” isimli etkinliğin yönergesinde: “Oyun anında çocukların, atlama sırasını beklerken arkadaşlarına saygılı davranması ve sabretmesi yönünde saygı ve sabır değerleri desteklenebilir.” İfadesi ile arkadaŐa saygıdan bahsedilmiştir.

“İp Atlama (Geleneksel Çocuk Oyunu, Kültürel Özellikleri Bilme)” isimli etkinlikte: “Oyun anında çocukların, atlama sırasını beklerken arkadaşlarına saygılı davranması ve sabretmesi yönünde saygı ve sabır değerleri desteklenebilir.” İfadelerinde saygı değeri görülmektedir.

4.5. Yardımlaşma Değeri ile İlgili Bulgular

“Çadır Kent (Kızılay Yardımlaşma)” isimli etkinlikte Kızılay’dan bahsedilmiş, Kızılay’ın bir yardım kuruluşu olduğu, afet olduğunda zor duruma düşen vatandaşlarımıza yemek, çadır, battaniye vererek yardım ettiğine, ilk yardım yaptığına, kan bağışı topladığına yer verilmiştir. Çocukların da Kızılay’a yardımcı olması gerektiği ve ailelerini kuruma yönlendirmeleri söylenerek yardımlaşma değerine vurgu yapılmıştır.

“Kumbara” isimli etkinlikte, çocukların ellerine geçen paranın bir kısmını kumbarada biriktirmesi gerektiği, kumbarada biriken para ile isteklerimizi yerine getirebileceğimizden bahsedilmiş ve etkinlik sonunda sınıfta kitap yardımı, hayvanlara yem yardımı ve yardım kumbarası oluşturularak yardımlaşma değerine vurgu yapılmıştır.

“Ayakkabı Saklama Oyunu” isimli etkinlikte çocuklar ayakkabılarının bir tanesini çıkararak oyundaki ebeye vermiş, daha sonra çocuklar ebenin sakladıkları ayakkabılarını bulmaya çalışmışlar, oyun sırasında ayakkabısını giyemeyen ya da bağlayamayan çocuklara diğer çocukların yardımcı olması istenerek yardımlaşma değerine vurgu yapılmıştır.

“Serçenin Yemek Evi (Hayvanları Koruma, Yardımlaşma)” isimli etkinlikte: “Serçeye yemek evi hazırlarken yardımlaşma değerine vurgu yapılmalıdır.” İfadesi ile yardımlaşma değerinden bahsedilmiştir.

“Yardımlaşma Karınca ve Sayılar (Dikkat, 1-5, Sıra Sayısı, Yardımlaşma)” isimli etkinliğin yönergesinde: “Yardımlaşmanın önemi hikâye üzerinden fırsat eğitimi yapılarak vurgulanabilir. Sınıfta gözlemler sonucu oluşan geçmişe dönük yardımlaşma durumları hatırlatılarak değer pekiştirilebilir.” İfadesi ile yardımlaşma değerinden bahsedilmiştir.

4.6. Sabır Değeri ile İlgili Bulgular

‘‘Tohumlar Doğaya’’ isimli etkinlikte öğrencilerden sınıfa çeşitli tohumlar getirmeleri istenmiş, sınıfta oluşturulan düzenek ile tohumların çimlenme süreci gözlenmiştir. Tohumların çimlenme sürecinin sabır ve emek istediği öğrencilere söylenerek sabır değeri vurgulanmıştır.

‘‘Torbada Neler Var’’ isimli etkinlikte, öğrencilerden bir torba içinde bulunan çeşitli materyaller den sıra ile alarak baskı çalışması yapması istenmektedir. Öğrencilerin sıra ile beklemeleri ve baskı için aynı materyali kullanmak isteyen öğrencilerin sırasını beklemesi gerektiği öğrencilere söylenerek sabır değeri vurgulanmıştır.

‘‘Duygularım’’ isimli etkinlikte, çocuklara duygularla ilgili sorular sorulur ve çocukların duyguları hakkında sıra ile konuşması istenir. Duyguları ifade ederken bazı çocukların daha fazla zamana ihtiyaç duyabilir bu esnada diğer çocukların sabır ile beklemeleri gerektiği hatırlatılır ve saygı değeri vurgulanır.

‘‘Denge (Denge)’’ isimli etkinliğin yönergesinde: ‘‘Nesneleri dengede tutmaya çalışırken çocuklara ihtiyaç duydukları süre verilmeli, çocukların denenen farklı durumlara kendi farklı çözümlerini üretmelerine ve denemelerine teşvik edilmelidir.’’ İfadesi yer almıştır.

‘‘Doldur Boşalt (Aktarma, Sabır, İşbirliği, Dolu-Boş, Islak-Kuru)’’ isimli etkinliğin yönergesinde: ‘‘Çocuğun etkinlik esnasında sıranın kendisine gelmesini beklemesi sabır, çocukların hep birlikte sınıfın temizlenmesinde görev alması iş birliği değerlerini desteklemektedir.’’ İfadesi ile sabır değerinden bahsedilmiştir.

‘‘Akıl ve Zekâ Oyunları-2 (Sayma, Sudoku, 1-3)’’ isimli etkinliğin yönergesinde: ‘‘Sudoku, çocuğun odaklanmasını gerektiren bir çalışma olduğu için bu süreçte tamamlama çabasına vurgu yapılarak sabır değeri desteklenmelidir.’’ İfadelerine yer verilerek sabır değerinden bahsedilmiştir.

“Getir Anlat Dinleyelim (Sabır, Saygı, Gruplama)” isimli etkinlikte : “Çocukların birbirlerinin sözünü kesmemeleri ve saygıyla dinlemeleri, konuşan arkadaşlarına zaman tanınmaları ve sabır göstermeleri desteklenmelidir.” Saygıyla dinlemekten bahsedilmiştir.

“Mikrobun Keşfi (Akşemsettin, Mikrop, Temizlik, Büyük-Küçük)” isimli etkinliğin yönergesinde: “Kültürümüzde önemli bir yere sahip olan Akşemsettin’in çalışmalarından bahsederken çalışkanlık ve sabır değerlerine vurgu yapılabilir.” İfade edilerek sabır değerinden bahsedilmiştir.

“Renk Bulmaca (Sarı, Mavi, Yeşil, Kırmızı, Eşleştirme, Az-Çok)” isimli etkinlikte: “Yarışmada çocukların sırasını bekleme konusunda gösterdikleri sabır değerine vurgu yapılmalıdır.” İfade edilerek sabır değerinden bahsedilmiştir.

“Sana Güveniyorum (Güven)” isimli etkinlikte: “Yarışmada çocukların sırasını bekleme konusunda gösterdikleri sabır değerine vurgu yapılmalıdır.” İfade edilerek sabır değerinden bahsedilmektedir.

“Akıl ve Zekâ Oyunları-3 (Akıl ve Zekâ Oyunu, Renklerle Sudoku, Mavi, Yeşil, Kırmızı, Sarı)” isimli etkinlikte: “Sudoku, çocuğun odaklanmasını gerektiren bir çalışma olduğu için bu süreçte tamamlama çabasına vurgu yapılarak sabır değeri desteklenmelidir.” İfade edilerek sabır değerinden bahsedilmiştir.

“Şekil Şekil (Üçgen, Kare, Daire, Dikdörtgen, Sabır)” isimli etkinliğin yönergesinde: “Çocuklar hazırlanan şablonları oyuncak parçaları ile oluştururken bir süre bu işle meşgul olacak ve çabalayacaklardır, çalışma sürerken yaptıkları işi bitirme çabası gösterdikleri vurgulanmalı, böyle çocukların gösterdikleri çabanın değerli olduğu belirtilmelidir.” İfade edilerek sabır değerinden bahsedilmiştir.

“Akıl ve Zekâ Oyunları-4 (Sayma, Sudoku, 1-4)” isimli etkinlikte: “Sudoku, çocuğun odaklanmasını gerektiren bir çalışma olduğu için bu süreçte tamamlama çabasına vurgu yapılarak sabır değeri desteklenmelidir.” İfade edilmiş ve sabır değerinden bahsedilmiştir.

“Öykü Torbası (Öykü Oluşturma)” isimli etkinlikte: “Öykü oluşturulurken çocuğun diğer arkadaşlarını beklemesi sabır değerine hizmet etmektedir.” İfade edilmiş ve sabır değerinden söz edilmiştir.

“Zikzak Yolda Düşürmeden Oyna (Denge, Sabır)” isimli etkinliğin yönergesinde: “Topları kurallarına uygun şekilde taşımak, oyunda sırasını bekleme ve başladığı işi zamanında bitirme çabası göstermek, çocukların sabır değerini kazanmalarını desteklemektedir.” İfadesi ile sabır değeri vurgulanmıştır.

“Akıl ve Zekâ Oyunları-5 (Akıl ve Zekâ Oyunu, Renkler, Kaygan-Pütürlü, Ağır-Hafif, Az-Çok)” isimli etkinlikte: “Sudoku, çocuğun odaklanmasını gerektiren bir çalışma olduğu için bu süreçte tamamlama çabasına vurgu yapılarak sabır değeri desteklenmelidir.” İfade edilerek sabır değerinden bahsedilmiştir.

“Minik Tohumun Rüyası (Bitki Yetiştirme, Sorumluluk)” isimli etkinlikte: “Her tohumun çimlenme süresi tohuma ve çevre koşullarına bağlı olarak farklılık gösterebilir, çocukların tohumlarının bakımında kararlılık ve sabır göstermeleri cesaretlendirilmeli, desteklenmelidir.” İfade edilerek sabır değeri vurgulanmıştır.

“Zorlu Parkur (Parkur, Spor)” isimli etkinliğin yönergesinde: “Oyunda çocukların sırasını beklerken gösterdikleri sabır takdir edilerek bu değer pekiştirilmelidir.” İfade edilerek sabır değerinden bahsedilmiştir.

“İzini Arayan Salyangoz (Kararlılık, Sabır, Sıralama, Daire)” isimli etkinlikte: “Hikâyede salyangoz pes etmeden izini arıyor ve sonunda buluyor. Bir işi başarmak için sabırlı olmanın ne kadar önemli olduğunu bize gösteriyor. Çocukların da sabırla çalışmalarının istedikleri işi başarmalarında önemli olduğuna dikkat çekilerek hemen pes etmemek gerektiği vurgulanmalıdır.” İfade edilerek sabır değerinden söz edilmiştir.

“Benim Gölgem (Gölge)” isimli etkinliğin yönergesinde: “Çocukların her iki etkinlikte de sıra beklerken sabırlı olmaları gerektiği onlara hatırlatılır.” İfadeleri ile sabır değeri vurgulanmıştır.

“Çubuk Oyunu (Geleneksel Oyun, Sabır, Az-Çok, Eşit, Karşılaştırma)” isimli etkinlikte: “Çocukların bu oyunda sıralarını beklerken sabırlı olmaları gerektiği hatırlatılarak sabır değeri desteklenmelidir.” İfade edilerek sabır değerinden söz edilmiştir.

“Saatim Çaldı (Saat, Zaman Kavramı, Sabah-Öğle-Akşam, Sayılar)” isimli etkinliğin yönergesinde: “Saat ile ilgili çalışmalar esnasında çocuklara gün içinde yapılan etkinliklerde de bir sıralamanın ve zamanın olduğu, sevdikleri bir etkinliği yapmak için sabırlı olunması gerektiği hatırlatılabilir.” İfadeleri ile sabır değerinden söz edilmiştir.

“Ne Kadar Uzunum? (Kararlılık, Sabır, Ölçme, Standart Olmayan Ölçme Araçları)” isimli etkinlikte: “Çocukların boylarını legolarla ölçmelerinin ardından lego boyu kadar ip kesmeleri, bunu fon kartonuna düz bir şekilde yapıştırmaları ve bu işi vaktinde bitirmek için çaba harcamaları ile sabır değeri desteklenmiştir.” İfadesi ile sabır değerinden bahsedilmiştir.

4.7. İş birliği ile İlgili Bulgular

Kitapta iş birliği değeri olarak kabul edilmiş ancak iş birliği beceri olarak değerlendirildiği için bununla ilgili bir bulguya yer verilmemiştir.

4.8. Paylaşma Değeri ile İlgili Bulgular

“Kurabiye Yapıyoruz” isimli etkinlikte, öğrencilerle mutfakta birlikte kurabiye yapılacaktır. Yapılan kurabiyelerin diğer sınıflarla ikram edilmesi ile paylaşma değerine vurgu yapılmıştır.

“ Bu Çocuklar da Nereden Çıktı?” isimli etkinlikte, öğretmen çeşitli materyallerden yapılmış renkli boncukları bulgurların içine gizlemiş ve öğrencilerden bu boncukları bulmasını istemiştir. Etkinlik sırasında boncuk alamayan ya da az boncuk alan çocuklara arkadaşları tarafından boncuklar verilerek paylaşma değerine vurgu yapılmıştır.

“Aşureyi Tanıyorum” isimli etkinlikte sınıfa aşure malzemeleri getirilir ve bu malzemelerin tatları ve vücuda faydaları ile ilgili olarak öğrencilerle sohbet edilir. Aşure vakti geldiğinde evde aşure yapmanın ve yapılan aşurelerin komşularla paylaşmanın öneminden bahsedilerek paylaşma değeri vurgulanır

“Şimdi Evin Hangi Bölümündeyiz? (Evin Bölümleri, Paylaşma, Yardımlaşma)” isimli etkinliğin yönergesinde: “Paylaşma değeri yaşamımızın içinde her an kendini gösterir. Etkinlikler esnasında oynamadığı oyuncakları başka çocuklara vermek için ayırma, yardımlaşma ve paylaşma değerine hizmet etmektedir. Bu doğrultuda bu değerlere dikkat çekmek için çeşitli pekiştirmeler yapılabilir.” İfadeleri ile paylaşma değerinden söz edilmiştir.

“Üçüzler (3 (Üç), Problem Çözme, Drama, Paylaşma)” isimli etkinliğin yönergesinde: “Çocuklara arkadaşlık ilişkilerinde problem yaşanabileceği, önemli olanın paylaşmak ve çözüm yollarını birlikte bulmak olduğu anlatılarak değerler vurgulanmalıdır.” İfadeleri yer almış ve paylaşma değerinden söz edilmiştir.

“Bu Boncuklar da Nereden Çıktı? (Müzik Aletleri, Ritim, Gruplama, Karşılaştırma)” isimli etkinliğin yönergesinde: “Boncuk alamayan veya az boncuğa sahip olan arkadaşları varsa onlarla boncuklarını paylaşmalarına rehberlik edilebilir.” İfadeleri yer almış ve paylaşmak değerinden söz edilmiştir.

5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Kitaptaki etkinliklerde kök değerlerden sorumluluk, saygı, sevgi, yardımseverlik ve sabır yer alırken; adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim ve vatanseverlik değerleri herhangi bir etkinlikle ilişkilendirilmemiştir. Kök değerlerden olmayan ancak değer olarak kabul edebileceğimiz nezaket ve paylaşma değerleri de etkinliklerde yer almıştır. Ayrıca beceri olarak nitelendirilebilecek iş birliğine de etkinliklerde değer olarak yer verilmiştir. Araştırmanın sonuçları ile benzer şekilde Dirican & Dağlıoğlu (2014) okul öncesi dönemi hikaye kitaplarını incelemiş ve hikaye kitaplarında sevgi ve paylaşmak değerlerinin en fazla bahsedilen değerlerden

olduğunu söylemiştir. Pekdoğan & Korkmaz (2017) çalışmalarında öğretmenlerin okul öncesi öğrencilere en çok öğrettikleri değerler arasında yardımlaşma sevgi ve saygı değerlerinin olduğunu söylemişlerdir. Ertekin & Çamlıbel Çakmak, (2020) çalışmalarında inceledikleri okul öncesi hikaye kitaplarında yardımlaşma ve sevgi değerlerinin en fazla bahsedilen değerlerden olduğundan ve kültürel mirasa sahip çıkma, hoşgörü, duyarlılık vatanseverlik, fedakarlık değerlerinden ilgili kitaplarda hiç bahsedilmediğini söylemişlerdir.

Kitapta hiçbir değerler ilişkilendirilmemiş etkinlik sayısı herhangi bir değerle ilişkilendirilmiş etkinlik sayısından fazladır. Kozikoğlu (2018) çalışmasında okul öncesi öğretim programında değerler eğitiminden bahsedilmesine rağmen, değerler eğitimine yönelik etkinliklerin yetersiz olduğundan bahsetmiştir.

Değerler en fazla bilişsel gelişim alanı ile ilişkilendirilmiş etkinliklerde verilmiş, en az ise öz bakım becerileri etkinliklerinde yer almıştır.

Değerler en fazla sanat, Türkçe ve oyun etkinlikleri ile verilmiş, en az ise fen, sanat ve hareket etkinlikleri ile verilmiştir. Ayaydın (2010) çalışmasında sanat eğitiminin şüphesiz tüm kademelerdeki öğrenciler için önemli olduğundan ancak okulla ilk defa karşılaşan okul öncesi öğrenciler için ayrı bir öneme sahip olduğunu vurgulamıştır. Pekdoğan & Korkmaz, (2017) öğretmenlerin değerler eğitiminde kullandıkları etkinliklerde oyun etkinliklerinin ön plana çıktığını belirtmişlerdir. Gündüz, Aktepe, Uzunoğlu, & Gündüz (2017) çalışmasında oyunun çocukların sosyal becerileri kazanmasının yanında çeşitli değerleri kazanmasına da yardım ettiğini belirtmişlerdir. Kaya, Günay , & Aydın (2016) değerler eğitiminde drama yönteminin kullanılması değer eğitiminde oldukça etkili bir yöntem olduğunu belirtmiş. Kozikoğlu (2018) çalışmasında öğretmenlerin öğretim programında bahsedilen değerleri kazandırırken daha çok drama, oyun, hikaye, Türkçe, sanat, görsel ve işitsel faydalandıklarını söylemiştir.

Bu sonuçlardan yola çıkarak şu önerilerde bulunulabilir:

-Değer eğitiminde okul öncesi dönem çocuğun kişiliğinin oturduğu kritik bir dönemdir, bu dönem öğrencilerine yönelik hazırlanan bir kitapta değer çeşidi ve değer sayısı daha fazla olmalıdır.

-Meb birimleri tarafından hazırlanan bir kitapta en azından kök değerlerin tamamının yer alması yerinde olacaktır.

-Eğer kitapta değerlerden bahsedilecekse değer ve beceri ayrımı iyi yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Akbulut, Y. (2013). Verilerin Analizi. A. A. Kurt içinde, *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (s. 155). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Akto, A., & Akto, S. (2017). Okul Öncesi Değerleri Eğitiminde Kullanılan Yöntem ve Teknikler (Nitel Bir Araştırma). *e-Şarkiyat İlmî Araştırmalar Dergisi/Journal of Oriental Scientific Research (JOSR)*.
- Altın, M., & Altın, F. (2021). Pandemi Döneminde Okul Öncesi Eğitim Programındaki Değerler Eğitiminin Aydınlatıcı Değerlendirme Modeli ile Değerlendirilmesi. *The Journal of Educational Reflections*.
- Ayaydın, A. (2010). OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE GÖRSEL SANATLAR EĞİTİMİNİN BİREYE KAZANDIRDIĞI DEĞERLER. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*.
- Demir, A. N. (2021). *Değerler Eğitimi Açısından Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Tarihi Şahsiyetler*. Giresun: Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dirican, R., & Dağlıoğlu, H. (2014). 3-6 Yaş Grubu Çocuklarına Yönelik Yayımlanan Resimli Hikaye Kitaplarının Bazı Temel Değerler Açısından İncelenmesi. *Cumhuriyet International Journal of Education-CIJE*.
- Ertekin, B. D., & Çamlıbel Çakmak, Ö. (2020). Okul Öncesi Çocuklarına Yönelik Hazırlanan Çeviri Hikaye Kitaplarının Belirli Değerler Açısından İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*.
- Fidan, P. D. (2012). *Okulda Öğrenme ve Öğretme*. Ankara: Pegem Akademi.
- Gül, G., Mintaş, S., & Engür, D. (2020). Şarkılarla Değerler Eğitiminin Okul Öncesi Çocukların Farkındalık Düzeyine Etkisi. *Değerler Eğitimi Dergisi*.
- Gündüz, M., Aktepe, V., Uzunoglu, H., & Gündüz, D. D. (2017). Okul Öncesi Dönemdeki Çocuklara Eğitsel Oyunlar Yoluyla Kazandırılan Değerler. *MSKU Eğitim Fakültesi Dergisi*.
- Karakuş, N. (2015). Okul Öncesi Döneme Hitap Eden Tema İçerikli Çizgi Filmlerin Değerler Eğitimine Katkısı Yönünder Değerlendirilmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*.
- Kaya, Y., Günay, R., & Aydın, H. (2016). Okul Öncesi Eğitimde Drama Yöntemi ile İşlenen Değerler Eğitimi Derslerinin Farkındalık Düzeyi Üzerindeki Etkisi. *Sakarya University Journal of Education*.
- Komasyon. (2021). *Okul Öncesi Eğitim Etkinlik Kitabı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Kozikoğlu, İ. (2018). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Değerler Eğitimine İlişkin Tutum ve Davranışlarının İncelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*.
- Kuloğlu, A., Yaşar, Z., & Özer, M. (2021). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Değerler Eğitimi İle İlgili Görüşleri. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*.

- Kuzu Jafari, K., & Demirel, M. (2019). Okul Öncesi Öğretmenlerin Değerler Eğitimi Hakkındaki Görüşleri. *Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi*.
- Kuzu, A. (2013). Veri Toplama Yöntem Ve Araçları. A. A. Kurt içinde, *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (s. 109). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Küçükaydın, D. D. (2022). Değer İle İlişkili Temel Kavramlar. B. D. Gökhan İzgar içinde, *Değer Eğitimi Kavram, İlke ve Yaklaşımlar* (s. 1-27). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Özer, B. (2019). Karakter ve Değer Eğitiminde Rol Model Olarak Öğretmen. B. Özer içinde, *Karakter ve Değerler Eğitimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Özer, B., Kalkan, A., Aksoy, C., Deniz, A., & Koktaş, A. (2022). Temel Eğitim Ders Kitaplarının Dini Kavramlar ve Semboller Açısından İncelenmesi. *Disiplinlerarası Eğitim Araştırmaları Dergisi*.
- Pekdoğan, S., & Korkmaz, H. (2017). OKUL ÖNCESİ EĞİTİME DEVAM EDEN 5-6 YAŞ ÇOCUKLARINA VERİLEN DEĞERLER EĞİTİMİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*.
- Şimşek, H., & Yıldırım, A. (2005). *sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- TDK. (2022, 11 12). *TDK Sözlükleri*. <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alındı
- Ulusoy, K. (2019). Değerli Bir Kavram Olarak 'Değer ve Değerler Eğitimi'. K. U. Refik Turan içinde, *Farklı Yönleriyle Değerler Eğitimi* (s. 2-15). Ankara: Pegem Akademi.
- Yazar, T., & Erkuş, S. (2013). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Okul Öncesi Öğretim Programındaki Değerler Eğitimine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*.